

اثرات MS بر بهداشت

دهان و دندان

از آن جایی که MS یک بیماری نورولوژیکی است بیشتر مردم تصور میکنند که این بیماری نمی تواند روی سلامت دهان تاثیر بگذارد؛ در حالیکه MS میتواند تاثیرات تخریبی مستقیم و غیر مستقیم زیادی بر دندان، لثه و دهان داشته باشد. در یک تحقیق بر روی بیماران مبتلا به MS منتشر شده در سال 2013، نود درصد افراد مطالعه شده مشکلاتی در دهان خود داشتند. هر چه مدت زمان بیشتری از ابتلا به MS گذشته باشد، این مشکلات بیشتر خواهند شد.

مشکلات MS مربوط به سلامت دهان را می توان به دو دسته تقسیم کرد مشکلاتی که خود بیماری به وجود می آورد و مشکلاتی که داروها برای افراد به وجود می آورد. از سوی دیگر مراقبت از دندان های بیماران مبتلا به MS و مراجعه آن ها به دندان پزشک شامل پروتکل های ویژه ای است که در اینجا به برخی از آن ها خواهیم پرداخت...

Multiple sclerosis (MS)

MS نوعی بیماری التهابی مزمن، ناتوان کننده و اغلب پیشرونده در سیستم اعصاب مرکزی است که منجر به از بین رفتن پوشش میلین تارهای عصبی می شود و به تدریج می تواند باعث اختلال در انتقال پیام های عصبی بین مغز و سایر قسمت های بدن شود. نهایتاً چنین شرایطی منجر به تحلیل غیرقابل برگشت اعصاب می گردند. طیف گسترده ای از علائم MS وجود دارند که بستگی به شدت آسیب و نوع عصب آسیب دیده دارد. بیماران مبتلا به موارد شدید MS، توانایی راه رفتن و تکلم را از دست می دهند. تشخیص زودهنگام MS مشکل است چراکه دارای دوره های فعال و غیر فعال است، گاهی اوقات علائم برای مدت چندین ماه از بین می روند. اگرچه احتمال ابتلا به این بیماری در هر سنی وجود دارد ولیکن اوج آن در سنین بیست تا چهل سال است و در زنان بیشتر از مردان دیده می شود.

بیماری MS

و مراقبت های دندانپزشکی

گردآورندگان:

سعید یزدان پناه

سینا پیک

سینا قنبری دوست

عطیه دانشفرد

امیرحسین مظلومی

دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی

گروه سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی

عوارض دهان و دندانی بیماری MS

این بیماری ممکن است به عصب های صورت آسیب بزند و باعث ایجاد درد در قسمت دهان شود (trigeminal & glossopharyngeal neuralgia) این امر می تواند مسواک زدن و سایر مراقبت های دهانی را برای بیمار دردناک کند. همچنین این بیماری باعث عدم هماهنگی حرکات، ضعف و خستگی در بیمار می شود که این امر رعایت بهداشت را در بیمار بسیار دشوار می کند. این موردی بسیار شایع در بیماران ام اس است .

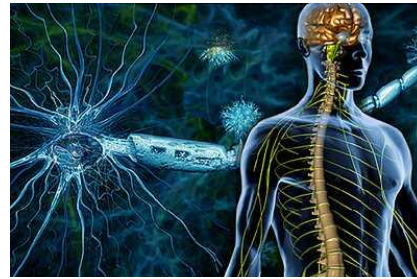
تاثیر داروهای MS بر سلامت دهان و دندان

الف) خشکی دهان: مهمترین عامل تهدید کننده سلامت دهان که بیماری MS به وجود می آورد خشکی دهان است. خشکی دهان باعث آسیب رساندن اسید، غذا و باکتری ها به دندان ها و در نتیجه پوسیده شدن آنها می شود. **ب) ضعف سیستم ایمنی:** این امر به میکروب های فرصت طلب دهان توانایی ایجاد انواع بیماری های ویروسی، قارچی و باکتری هایی مثل هرپس و کاندیدیازیس می دهد. **ج) اثرات دیگر:** از عوارض داروهای MS می توان به تهوع و استفراغ اشاره کرد؛ که استفراغ زیاد می توان به دندان ها آسیب برساند. همچنین این داروها می توانند باعث ایجاد افسردگی شوند این امر باعث کاهش انگیزه بیمار برای

مراقبت از خود و رعایت بهداشت دهان می شود.

مراقبت از دندان های بیماران مبتلا به MS

همانطور که اشاره کردیم خشکی دهان از مهمترین عارضه های بیماری MS است. برای مقابله با آن بیمار می تواند فلوراید درمانی کند و از دهانشویه های فلوراید دار بدن الکل و خمیر دندان های فلوراید دار استفاده کند. همچنین از اعمالی که باعث شدن گرفتن خشکی دهان می شوند مثل: الکل، سیگار، شکر، کافئین و تنفس از دهان پرهیز کنید. ترک سیگار علاوه بر افزایش سلامت دهان ، باعث کاهش علائم بیماری MS هم میشود. یکی از رژیم هایی که به بیماران مبتلا به MS پیشنهاد می شود، رژیم غذایی پالئو است. این رژیم از لحاظ محدودیت استفاده از کربوهیدرات و شکر برای سلامت دهان مناسب است فقط باید توجه کرد که به دلیل عدم استفاده از لبنیات میزان کلسیم و ویتامین D بیمار کاهش می یابد که برای سلامت استخوان دندان مضر است لذا مصرف این دو مورد به شکل مکمل غذایی توصیه می شود.

بیمارانی که در مسواک زدن دچار مشکل اند می توانند از مسواک های برقی با مسواک هایی با دسته مخصوص استفاده کنند. همچنین می توانند دور دسته مسواک موم بپیچند که در دست گرفتن مسواک را راحت تر می کند. در موارد وخیم تر بودن شرایط، باید از یک فرد برای کمک کردن استفاده کنند.

در صورتی هم که درد در دهان مانع مسواک زدن می شود، بیمار باید با دکتر خود درباره دارو برای کاهش درد مشورت کند.

از آن جایی که علائم MS در انتهای روز شدت می گیرند، بهتر است بیمار برای صبح زود وقت بگیرند و همچنین بیماران مبتلا MS نمی توانند برای مدت طولانی روی یونیت دندان پزشکی بنشینند؛ لذا بهتر است که طول مدت جلسه های درمانی کوتاه باشد. اگر لازم است که طول جلسه ها زیاد باشد، وقت هایی استراحت 5_10 دقیقه می تواند داده شود. از آن جایی که بیماران مبتلا به MS گاهی مشکلات تنفسی پیدا می کنند بهتر است با زاویه 45 درجه بنشینند. همچنین برای این بیماران باز نگه داشتن دهان برای مدت طولانی سخت است، بنابراین بهتر است از وسایل باز کننده دهان استفاده شود. برای این بیماران تشخیص دقیق محل درد دشوار است، لذا قبل از درمان (روت کانال و کشیدن دندان) لازم است دندانپزشک مکان مشکل دندانی را پیدا کند. همچنین برای این بیماران دنچر(دست دندان) گذاشتن برای مدت طولانی دشوار است. در این باره باید با دندانپزشک مشورت کنند لزومی است که قبل از انجام درمان، دندانپزشک از داروهای مورد استفاده بیمار آگاهی یابد.